

Hrvatska kuhinja – Horvát konyha

FOTO: SREDNJA STRUKOVNA ŠKOLA ANTUNA HORVATA

9. stranica

Forum mladih hrvatskih manjina

4. stranica

Hrvatski tulum u Budimpešti

10. stranica

Nagrada za Bizonju

11. stranica

Nakon pandemije gospodarska kriza još većih razmjera

Tek smo izašli iz dvogodišnje pandemije koronavirusne bolesti, koronakrize i opće gospodarske krize, a uslijed rata u Ukrajini i sankcija uvedenih Rusiji snašla nas je globalna energetska kriza te povišenje cijena ne samo energenata nego i osnovnih namirnica i drugih potrepština. Zahvatila nas je desetljećima neviđena inflacija. Sve spomenuto potaknulo je europske države, ali i tvrtke, poduzetnike, pa i nas građane na promišljanje o dosadašnjem načinu života i potrošnji energenata. S jedne strane vodi se borba za nabavku energenata po što povoljnijoj cijeni, a s druge strane potiče se smanjenje potrošnje. Nažalost, sve nas to dovodi ili nas je dovelo do gospodarske krize neviđenih razmjera. Njezini su razmjeri nedokučivi, a još više njezin kraj i vrijeme oporavka.

Europska unija još uvijek nema konkretnu strategiju za nastalu situaciju, a njezine članice snalaze se same kako znaju i umiju. Uslijed sankcija uvedenih Rusiji nastoje nabaviti energente s drugih strana, iz drugih izvora, a istodobno uvode se razne mjere smanjenja potrošnje, odnosno štednje. Ograničavanje, odnosno isključivanje rasvjete, grijanja, zatvaranje određenih pogona i ustanova, rad na daljinu, smanjenje radnog vremena i slično već je započelo, ali ne može se ni naslutiti što nas očekuje ove zime, sljedećih mjeseci i godina. Sve se više okreće i obnovljivim izvorima energije. No, nije li i prije trebalo više razmišljati o tome i poticati energetska racionalizaciju? Mnogi se pitaju može li biti gore od ovoga. Zasigurno može, a to je nestašica – nestašica goriva i drugih energenata, pa i najosnovnijih namirnica i potrepština. Uistinu trebamo biti odgovorni, a napose trebaju biti odgovorni „krojači” i „kreatori” europske politike koji su nas i doveli do ove prilično bezizlazne situacije. Željeli mi ili ne željeli shvatiti i priznati, kriza će zahvatiti sve pore društva i svakodnevnog života, tvrtke, poduzetnike, ustanove, kućanstva i pojedince. Svi mi osjećamo to na svojoj koži, ponajviše na svojem džepu i novčaniku. Gospodarska kriza može prouzrokovati i odavno neviđeno osiromašenje, socijalnu krizu s nesagledivim posljedicama. Kako dalje, pitanje je sad. S. B.

Glasnikov tjedan

„Europska politička zajednica bila bi platforma koja bi okupljala sve europske države bez obzira na njihov status u EU ili odnose s njom, a ne bi bila zamjena za EU, Vijeće Europe ili za Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju.”

Čelnici 44 europske zemlje okupili su se prvog tjedna listopada u Pragu na prvom sastanku Europske političke zajednice, novog foruma za dijalog i suradnju u rješavanju pitanja od zajedničkog interesa. A ima se što i rješavati ako je suditi prema agencijskim vijestima i previranjima na europskom kontinentu. Na skupu su sudjelovale sve europske zemlje osim Rusije i Bjelorusije, a na sastanak su pozvani i čelnici šest zemalja zapadnog Balkana – Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Kosova, Sjeverne Makedonije i Srbije – te čelnici Ukrajine, Norveške, Švicarske, Islanda, Armenije, Azerbajdžana, Moldavije, Gruzije, Lihtenštajna, Turske i Velike Britanije. Traži se novi poredak bez sadašnje Putinove Rusije.

Željelo se poslati signal Rusiji kako se sigurnosni poredak ne može graditi s Putinovom Rusijom i kako je Rusija izolirana. Europska politička zajednica bila bi platforma koja bi okupljala sve europske države bez obzira na njihov status u EU ili odnose s njom, a ne bi bila zamjena za EU, Vijeće Europe ili za Organizaciju za europsku sigurnost i suradnju.

Na okruglim stolovima tog neformalnog skupa, na čijim je marginama održano mnogo bilateralnih susreta, raspravljalo se o dvjema temama: miru i sigurnosti te energiji, klimi i gospodarstvu.

Dan poslije u istom gradu okupili su se čelnici država članica Europske unije, također na neformalnom samitu. Sigurnosna i energetska kriza kao posljedica ruske invazije na Ukrajinu bila je glavna tema. Naime, Europska je unija sedmim paketom sankcija uvela embargo na rusku naftu koja se doprema tankerima. To je povećalo tenzije na relaciji Zagreb – Beograd. Službeni Zagreb izjavljuje kako je Hrvatska pouzdan partner koji sankcije koje se odnose na Rusiju provodi u skladu s onim na što se obvezala, a prijevoz ruske nafte JANAF-om bio bi kršenje sankcija. Naglašava se kako Srbija može uvoziti naftu koja nije ruskog podrijetla te da će ona bez ikakvih problema proći JANAF-om, kao i do sada. Na neformalnom samitu EU-a u Pragu sastali su se mađarski i hrvatski premijer, a među ostalim tema je bila i pristupanje Hrvatske Schengenu i eurozoni.

Branka Pavić Blažetin

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR *Croatia*

www.glasnik.hu

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu. Čitajte i širite Hrvatski glasnik, „oazu hrvatske pisane riječi u Mađarskoj”!

Facebook profil Hrvatski glasnik – dnevni tisak – budite obaviješteni prateći Hrvatski glasnik!

radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati!

Croatia TV – tjedni prilog!

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatia i preko Facebookovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia; Croatia TV!

O popisu stanovništva u Pomurju

Hrvatska samouprava Zalske županije na čelu s predsjednicom Marijom Vargović 6. rujna u Fedakovoj kuriji u Serdahelu održala je redovitu sjednicu i forum za predsjednike hrvatskih pomurskih samouprava u vezi s popisom stanovništva u 2022. godini.

Na sjednici županijske organizacije prisustvovali su svi vijećnici organizacije osim jednog. Županijska samouprava donijela je odluku o tome da će o popisu stanovništva obavijestiti hrvatsku zajednicu i naglasiti članovima važnost izjašnjavanja po pitanju pripadnosti narodnosti. Vijećnici su donijeli odluku i o pokretanju tečaja hrvatskoga jezika, o raspisivanju natječaja za stipendiranje srednjoškolaca i studenata koji se školuju na hrvatskom polju, odnosno uče hrvatski jezik u okvirima nastave. Županijska samouprava nadalje ima želju organizirati regionalno hrvatsko hodočašće u svetište Komar. Kako ove godine tradicionalni datum (13. srpnja) ne odgovara tamošnjoj župi, termin je premješten za jesen, međutim zasad nije točno određen zbog drugih regionalnih priredaba. Nakon županijske sjednice predsjednica Marija Vargović otvorila je Forum o popisu stanovništva na kojem je nazočila i voditeljica Hrvatskog kulturno-prosvjetnog zavoda „Stipan Blažetin“ Zorica Prosenjak Matola kao i predstavnici hrvatskih pomurskih naselja. Zatim je zamolila vijećnika, pravnika, načelnika Fičehaza dr. Józsefa Takácsa da u kratkim crtama govori o predstojećem popisu stanovništva. Gospodin Takács izvijestio je nazočne da će Državni zavod za statistiku (KSH) od 1. listopada do 28. studenoga 2022. održati popis stanovništva, da prikupljanje podataka za popis stanovništva započinje elektroničkim putem od 1. do 16. listopada na temelju dobivenih ulaznih identifikacijskih zaporki koje će ured poslati poštom. Zatim će od 17. listopada do 20. studenoga stanovništvo također elektronički popisivati povjerenici posjetom kućanstvima, a od 21. do 28. studenoga oni koji su propustili popisivanje još će se moći popisati kod općinskog bilježnika. Privukao je pozornost na to da se prije 1. listopada, otkad se obrazac može samostalno ispunjavati na internetu, treba obratiti članovima hrvatske zajednice i naglasiti im da pripaze kod ispunjavanja stranice na kojoj su postavljena pitanja u vezi s pripadnošću narodnosti. Naime, ti će brojevi služiti kao pravna osnova za utemeljenje narodnosnih samouprava. Drugo što je istaknuo jest to da predsjednici hrvatskih samouprava konzultiraju s bilježnicima, neka zamole povjerenike da ostave dovoljno vremena za ispunjavanje stranice vezane uz narodnost. Predsjednici hrvatskih samouprava složili su se u tome da će obavijestiti stanovništvo o popisu i o važnosti izjašnjavanja oko narodnosti.

Beta

**JA SAM HRVAT(ICA),
MATERINSKI JEZIK
MI JE HRVATSKI!**

Ne zaboravite **NI VI** odgovoriti na pitanja o narodnosti i materinskom jeziku kod ispunjavanja upitnika za osobne podatke prilikom popisa stanovništva!

12.1. Kojoj narodnosti pripadate?

12.2. Osim naprijed naznačene narodnosti pripadate li drugoj narodnosti?

13.1. Koji Vam je materinski jezik?

13.2. Kojim jezikom najčešće govorite u obitelji i u krugu prijatelja?

2022

Susret u donjem Međimurju i plovidba Murom

„Mura nas spaja“

Pod geslom „Mura nas spaja“ veleposlanik Republike Hrvatske dr. sc. Mladen Andrić i počasni konzul Republike Hrvatske u Republici Mađarskoj dr. sc. Atila Kos posjetili su istočni kutak Međimurja.

Na obali Drave u Donjoj Dubravi dočekali su ih Josip Grivec, predsjednik Europske grupacije za teritorijalnu suradnju i zamjenik međimurskog župana, Marijan Varga, načelnik Općine Donja Dubrava, Mario Moharić, predsjednik LAG-a „Mura-Drava“, i Mihael Ružić, voditelj LAG-a „Mura-Drava“.

„Tom se prigodom razgovaralo o EU projektima te potpori za njih, a visokim gostima poklonjeni su i prigodni pokloni. Nakon radnog dijela upriličen je spust po Muri uz pristajanje u pomurskim naseljima te razgovore s predstavnicima Serdahela, Mlinaraca, Legrada, Kotoribe i Donjeg Vidovca“, rekao nam je Josip Grivec.

Mladen Grubić

Forum mladih hrvatskih manjina u Moliseu

U organizaciji Zaklade „Agostina Piccoli” i Hrvatske matice iseljenika u talijanskom je Moliseu, točnije u Mundimitru, održan peti „Forum mladih hrvatskih manjina”. Mladi pripadnici hrvatskih manjinskih zajednica od 9. do 12. rujna posvetili su se temi „Jezik kao identitetsko i kulturno sredstvo”. Ove godine domaćini su bili moliški Hrvati, stanovnici maloga grada iz južne Italije kod kojih je glavni element očuvanja identiteta upravo jezik. Forum je u subotu prijepodne otvorila moliška folklorna skupina „KroaTarantata” izvedbom svojih pjesama,

a zatim je sudionike dragim riječima pozdravio gradonačelnik Molisea Sergio Sammartino. Na Forumu su sudjelovali mladi Hrvati iz Karaševa, Gradišća i Subotice, a Hrvate u Mađarskoj predstavljali su Milan Kovač, zastupnik Hrvatske državne samouprave i predsjednik Odbora za mladež i sport, te studentica Maja Škrln iz Pečuha. Na izlaganju bilo je riječi o odgoju i obrazovanju u hrvatskim školama, programima i institucijama za mlade, sredstvima prenošenja vijesti i informacija, a također je spomenut i nadolazeći popis stanovništva u Mađarskoj. Nakon svakog izlaganja sudionici su imali vremena za raspravu na kojoj su podijelili svoje misli i došli do zaključaka. Poslije izlaganja svoje je dojmove podijelio i Marin Knezović, voditelj Odjela za manjine Hrvatske matice iseljenika, te istaknuo kako je lijepo vidjeti da ima mladih izvan Hrvatske koji rado njeguju svoj identitet. Zahvalio je svim sudionicima i pozdravio ih u nadi da će se ponovno susresti sljedeće godine. „Organizirati Forum u jednom malom mjestu doista je pothvat i zahvalio bih našim suorganizatorima iz Zaklade ‘Agostina Piccoli’, posebno našoj suradnici Francesci Sammartino koja se nalazi na čelu Zaklade, na iznimnom naporu koji je uložena u organizaciju Foruma. Neću čak pretjerati ako kažem da je i najbolji do sad”, dodao je organizator. U popodnevним satima istoga dana mladima je održana radionica na kojoj su trebali napisati pet tipičnih izraza iz svojih govora, što je ubrzalo komunikaciju i prijateljstvo među sudionicima. Nakon radnoga dijela dana slijedio je obilazak Mundimitra, gdje su na kraju posjetili i radionicu tkanja. Večera i glazbeno-kulturni program održali su se u restoranu „Fattoria Sociale”, koji je poznat po jelima koja se kuhaju isključivo od plodova iz domaćih vrtova. Sljedeći dan nastavio se izletom: posjetom kapeli svete Lucije, Hrvatskoj lađi i gradu Filiču. Nakon ručka u restoranu „Al Vecchio Tratturo” mladi Hrvati posjetili su podzemni muzej grada Termoli, a dan

KAPELA STA LUCE

One od pri, iz one bane mora su tekl

Oni od prije, s druge strane mora su pobjegli.

Nako one stare su nam rekli

Tako su nam rekli naši stari

Koj gošte su dol? Ko će ti reč!

Koje godine su došli? Tko vam kaže!

S sta Lucom su imal teč

Sa Svetom Lucijom morali su pobjeći

Maja biše kada iz one bane mora je zgapola

Bio je svibanj kada s druge strane je otišla

Biše petak kada na vi zelen brdo je dola

Bilo je to u petak kada je došla na ovo zeleno brdo

Za nas Sta Luca je toliko lipa

Za nas je sveta Lucija toliko lijepa

Ke senza nje naša duša je slipa

Da je bez nje naša duša slijepa.

su zaokružili domaćom talijanskom pizzom. Sudionici su napustili Molise u ponedjeljak ujutro. Na kraju vikenda pitali su mlade Hrvate što njima znači sudjelovanje na ovom Forumu. „To je jedan način druženja i upoznavanja drugih hrvatskih manjina, zajednica koje žive izvan Republike Hrvatske i, naravno, nama je tu dosta interesantno da učimo o drugima, ali i o njihovu položaju u tim državama. Učimo i koji su neki problemi s kojima se oni suočavaju, pa na taj način jedni druge podržavamo”, izjavio je Augustin Žigman iz Subotice. Lada Kanajet Šimić, voditeljica Odjela za školstvo, znanost i šport Hrvatske matice iseljenika, također je zahvalila sudionicima: „Mi u Matici zahvalni smo vam što s tolikim ponosom, ljubavlju i predanošću čuvate svoj identitet. Ozbiljan je to izazov, ali vaši primjeri potvrđuju da među mladima ne nedostaje ni novih ideja ni energije!”

Maja Škrln

Konferencija „Svećenici, narodnosti, zajednice“

„Svećenici, narodnosti, zajednice“ bilo je ime konferencije održane 8. rujna u muzeju „Jakob Bleyer“ u Budaörsu. Na toj konferenciji govorilo se o ulozi vjere u našim narodnostima, a potporu njezinu održavanju dala je mađarska Vlada. Geslom „Vjera stvara zajednicu“ ukazuje se na to da vjera i svećenici igraju važnu ulogu u životima naših naroda, pa je upravo ono odabrano kao geslo konferencije koja povezuje vjeru i manjine. Nakon same konferencije upriličeno je svečano otvorenje nove njemačke poučne staze.

Državni tajnik za vjerske i narodnosne odnose Miklós Soltész

Gosti konferencije bili su i politički predstavnici hrvatske zajednice u Mađarskoj. „Bez svoje vjere ne bismo mogli očuvati svoj identitet, svoj jezik i svoju kulturu, a ni svoje običaje“, rekao je predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban i dodao: „Vjerujem da je vjera prisutna u našoj svakodnevnici još od samih početaka, otkad Hrvati žive na ovim prostorima. Nije slučajno što je naša Hrvatska državna samouprava utemeljila Muzej sakralne umjetnosti.“

Istaknuo je da je ponosan što vidi da je i mladim Hrvatima u Mađarskoj vjera važna: „Dobar je primjer za to i hodočašće mladih što smo ove godine organizirali prvi put. U roku od nekoliko dana napunili smo autobus mladima koji su htjeli ići u Međugorje, koji su htjeli ojačati svoju vjeru. To je bio pravi doživljaj i za nas i za mlade, a uspjeh se vidi po tome što su već sad počeli organizirati hodočašće za sljedeću godinu. Mislim čak da ćemo organizirati i više autobusa. Dobar je primjer i vjerski kamp za učenike nižih razreda, to dokazuje da roditelji smatraju važnim to da se njihova djeca odgajaju u tom duhu. Ako smo sačuvali svoju vjeru stoljećima, vjerujem da ćemo je uz jezik i kulturu uspjeti sačuvati i sljedećih godina.“

„Osim potpore kulturnim, obrazovnim i jezičnim nacionalnostima u Mađarskoj, važno je da se da potpora i Crkvama nacionalnosti“, izjavio je državni tajnik za vjerske i narodno-

sne odnose Miklós Soltész i dodao: „U posljednje vrijeme bili smo uspješni s nacionalnostima Mađarske kako bismo obnovili velik dio svoje povijesti. Četiri stotine križeva su obnovljene, kao i stotinu i dvadeset crkava. Nadajmo se da će sve to poslužiti opstanku naših naroda.“

Nakon njega nazočne su pozdravili predsjednica Nacionalne samouprave Nijemaca u Mađarskoj Ibolya Engländerne Hock te zastupnik Nijemaca u Mađarskom parlamentu Imre Ritter.

Na konferenciji svoja je izlaganja održalo nekoliko predavača, a među njima i ravnatelj Sakralne zbirke Hrvata u Mađarskoj dr. Andrija Handler.

„Naši ljudi znaju da je to muzej sakralnog karaktera, ali osim toga da ima funkciju koordiniranja svim događanjima koja se organiziraju u Gradišću, na zapadnom dijelu Mađarske. Naš se muzej uklopio u tematiku konferencije 'Vjera stvara zajednicu', zbog

toga što i stvara zajednicu, skuplja sve naše ljude, pružajući im različite mogućnosti da bogato i raznoliko provedu svoje slobodno vrijeme.“

O važnosti konferencija poput ove Handler je rekao: „Ovakve su konferencije vrlo važne iako nisu uvijek za širu javnost. Toliko se toga može čuti, vidjeti i naučiti i onda prenijeti npr. u naš muzej. I ja sam čuo dosta toga zanimljivoga, uvijek ima potencijala i mogućnosti za napredak.“

Neda Maretić

Dio nazočnih

Đačka misa u Santovu

U povodu blagdana sv. arkanđela Mihovila, Gabrijela i Rafaela u župnoj crkvi Uznesenja Blažene Djevice u Santovu je 29. rujna održana već tradicionalna đačka misa. Na početku mise prigodne stihove na hrvatskom i mađarskom jeziku kazivali su polaznici hrvatskog Vjeronauka koje je pripremila vjeroučiteljica Katalin Molnár Tomašev. Dvojezično misno slavlje na hrvatskom i mađarskom jeziku predvodio je santovački župnik vlč. Imre Polyák. Misa je uljepšana đačkim čitanjima i molitvom vjernika te pjevanjem koje je predvodio župni kantor Zsolt Sirok u pratnji na orguljama. U organizaciji Hrvatskog vrtića, osnovne škole i učeničkog doma na đačkoj misi nazočilo je stotinjak učenika, polaznika Vjeronauka, roditelja, starih roditelja i župnih vjernika. Podsjetimo kako se đačka misa na inicijativu bivšeg dugogodišnjeg ravnatelja Jose Šibalina u povodu početka nove školske godine organizira od 2000. godine, kad je ustanovu na održavanje preuzela Hrvatska državna samouprava. Iako sudjelovanje nije obvezno, učenici, nastavnici i roditelji odmah su prihvatili inicija-

Misu je služio santovački župnik Imre Polyák

Na đačkoj misi – učenici, učitelji, nastavnici i roditelji

Polaznici Vjeronauka kazivali su prigodne dvojezične stihove

tivu da se na početku školske godine održi đačka misa, a otada je ona postala tradicijom. Učenici, nastavnici i roditelji već po tradiciji okupit će se na đačkoj misi i o blagdanu sv. Martina uz lampionsku povorku kroz naselje.

S. B.

Miholjdanski sajam u santovačkom vrtiću

U organizaciji djelatnika santovačkog vrtića i roditelja vrtićara krajem rujna priređen je već tradicionalni sajam u povodu blagdana svetog Mihovila. Kao i svake godine, vrtićari su se predstavili kratkim prigodnim programom, a sajam je i ove godine privukao velik broj roditelja, baka i djedova. Prodavale su se raznorazne slastice kao i rukotvorine koje su izradila djeca i njihovi roditelji. Sav prihod namijenit će se za razne potrepštine vrtića.

S.B.

Na sajmu je bilo svega i svačega

Prigodni program vrtićara

XXVIII. Bošnjačko sijelo

Tradicionalno Bošnjačko sijelo u organizaciji Hrvatske samouprave Kukinja održano je 27. kolovoza 2022. godine. Mnogi jedva čekaju bošnjačko sijelo jer ta kulturno-folklorno-društvena manifestacija okuplja svake godine mnoštvo gostiju koji dolaze iz okolnih hrvatskih naselja: Pogana, Pečuha, Semelja, Salante, Udvara, Mišljena, Sukita, ali i iz udaljenijih... U prekrasnu selu okruženu brežuljcima s kojih se smiješe vinogradi već se domalo tridesetak godina svako ljeto okupljaju dugogodišnji prijatelji, uz dobru zabavu sklapaju se nova prijateljstva, a nezaboravno druženje i bal traju sve do zore.

Tako je bilo i ove godine, rekli su mi organizatori ocjenjujući kako je sijelo imalo velik uspjeh. Nudili su se raznovrsni cjelodnevni sadržaji za sve uzraste i brojne interese. Dan je počeo ribičkim natjecanjem u ranim jutarnjim satima na I. jezeru u Malomvölgyu. Prvo mjesto u ribolovu pripalo je ekipi Salante, drugo ekipi Kukinja, a i treće su osvojili Kukinjčani koji su se natjecali u više ekipa. Druženje je nastavljeno malonogometnim turnirom na kukinjskom nogometnom terenu. Najbolji su bili Salančani, drugi Kukinjčani, a treća ekipa Udvara. U ranim poslijepodnevima satima počelo je revijalno kuhanje. Stručni je žiri ocjenjivao okus, miris i izgled hrane, a zadatak je bio skuhati sarmu. Žiri nije imao lak posao pri ocjenjivanju jela jer su svi kuhari odlično upotrijebili začine i tako stvorili ugodan sklad okusa. Ipak, najukusniju sarmu pripremila je ekipa Udvara, druga je bila ekipa Kukinja, a treća ekipa Lovačke, kulturne i gastronomske udruge pečuško-baranjskih Hrvata.

Kako nitko u Kukinju ne bi ostao gladan, pobrinuli su se glavni kuhari koji

Ženski pjevački zbor „Biser“ iz Kozara

Mala skupina KUD-a Tanac „Pačići“

Priredbi je nazočio i konzul Neven Marčić

Orkestar „Vizin“

su kuhali za sve stanovnike sela i goste, a bili su to Kata Kundar te János i Zora Sárosi. Oni su se, kao i uvijek, još jedanput dokazali kao vrsni kuhari jer su njihov grah i perkelt bili za prste polizati.

U mjesnoj crkvi služena je sveta misa nakon koje je slijedio folklorni program na otvorenoj pozornici kod mjesnog doma kulture. Program su vodile mlade Kukinjčanke Bojana Popović i Mirjana Simai. U okviru bogatog kulturno-folklornog programa

nastupili su salantski KUD „Marica“ s malom i odraslom skupinom, pečuški KUD „Tanac“, Orkestar „Vizin“, Ženski pjevački zbor „Biseri“, mala skupina KUD-a Tanac „Pačići“. Nakon programa slijedila je večera za sve sudionike, a potom bal do zore uz moćni Orkestar „Planina“.

Dvadesetak Kukinjčana aktivno je pomagalo organizatorima u ostvarenju programa ovogodišnjeg Bošnjačkog sijela.

Branka Pavić Blažetin

Imenovanje škole u Perestegu

„Domovinu nam Ugarsku
Da ljubimo glasim
Ar da j' ovde zipka stala
Nam i ocem našim.“

(File Sedenik: *K ovakvim našim pjesnikom*)

S ovim citatom slavnoga Gradišćanca pozvala je Anita Horváth, direktorica Osnovne škole File Sedenika, na svetačnost imenovanja dotične škole. Peresteg je ugarsko selo nedaleko od Koljnofa kade je 32 ljeta dugo, od 1888. do 1920. ljeta, kantoručitelj bio rodjeni Maloborištofac File Sedenik.

U pozdravnom govoru direktorica je istaknula da je File Sedenik jako čuda djelao za ovo selo. Ljeta 1890. osnovao je Ognjobrasko društvo Peresteg – Szécheny, gospodario je i gajio svilce i brinuo se za seoski rasadnik. Uzato je bio velik pčelar. Potpomagao je seosku kulturu, osnivao je jačkarono društvo i imao bogatu knjižnicu. Direktorica je nadalje naglasila: „Ime File Sedenika potica naš nastavnički zbor, naše učenike i stanovnike sela da i oni sve udjelaju za ovo selo.“

Po direktorici publici se je obratio i István Békési, predsjednik Društva za rodno selo. On se je spomenuo uz predstavljanje životopisa istaknutoga književnika na dobrog učitelja o kom je čuo od svojih roditeljev samo dobre stvari. Pred dvimi ljeti njegovo je društvo dalo prevesti na ugarski jezik „Jačke“, 10. svezak Gradišćanskohrvatske biblioteke HŠTD-a.

Školari i učitelji OŠ File Sedenika

Farnik u Liviru Ferenc Gyürü blagoslovio je školsku zgradu

Etnolog i profesor dr. Šandor Horvat, hrvatski književnik Tomislav Marijan Bilosnić i akademičar dr. Nikola Benčić na svečevanju

Na svetačnosti su nastupali koljnofski učenici Osnovne škole i čuvarnice Mihovila Nakovića s hrvatskim melodijama na tamburi pod peljanjem učiteljice Sabine Balogh. Pjesmu „Moj jubilej“ recitirao je mag. Ivan Rotter, ku su za njim interpretirale učenice dotične škole. Priredba se je završila s muzičkim blokom učenikov iz Perestega sa svimi učitelji. Po priredbi je farnik u Liviru Ferenc Gyürü blagoslovio školsku zgradu, a potom su István Békési i dr. Róbert Kovács, stručni voditelj Obrazovnoga centra Klebersberg, položili vijenac kod spomen-ploče. Pokidob su bili na priredbi i zastupnici Gradišćancev: akademik dr. Nikola Benčić, profesor na Sveučilišću ELTE u Sambotelu dr. Šandor Horvat, predsjednica Hrvatske samouprave Koljnofa Marijana Pajrić, načelnik Koljnofa Franjo Grubić i predsjednik Društva Hrvati dr. Franjo Pajrić sa svimi sudionici Medjunardnih književnih susretov pod peljanjem Tomislava Marijana Bilosnića i načelnika partnerske općine Koljnofa, Kiseljaka u Bosni i Hercegovini, Mladen Mišurić Ramljak. Na kraju se je otpjevala i gradišćanskohrvatska himna.

Sветаčnost je završena s otvaranjem izložbe, ka predstavlja vrmena kad je bio na ovom mjestu kantoručitelj File Sedenik.

Ingrid Klemenčić

Trenutak za pjesmu

Miruj!

Kada mnoge i prez broja
Nosiš gorke srca boli,
Da ne zdvaja duša tvoja,
Ocu v nebi se pomoli.

Kada tvoje suzno oko
Tvoga žitka rane gleda,
O! podigni, na visoko
Nebo, svoja lica blijeda.

Svakoj boli, svakoj rani,
Pri Njem najdeš polašćinu,
Od zdvojnosti te obrani,
Odname svu težinu.

Doma si va vječnom dvori...,
Nij na zemlji nebo tvoje,
Pogledj gori i govori:
Miruj, miruj, srce moje.

File Sedenik

Hrvatska kuhinja – Horvát konyha

Srednja strukovna škola Antuna Horvata iz Đakova i izdavačka kuća Croatica iz Budimpešte u suradnji s regionalnim centrom kompetentnosti VirtuOs iz Osijeka održale su predstavljanje dvojezične hrvatsko-mađarske kuharice „Hrvatska kuhinja – Horvát konyha” (Budimpešta, 2022.). Nakon predstavljanja održana je izložba i kušanje jela iz kuharice.

„Hrvatska kuhinja – Horvát konyha” predstavljena u Đakovu

Program je održan u Kući Reichsmann u Đakovu 5. listopada 2022. u nazočnosti brojnih Đakovčana. Program je vodila nastavnica iz Srednje strukovne škole Antuna Horvata Sanja Hajduković, koja je upoznala nazočne sa samim pojmom „hrvatske kuhinje”. Ravnatelj Neprofitnog poduzeća Croatica iz Budimpešte Čaba Horvath upoznao je nazočne s idejom o objavljanju knjige koja je nastala na temelju sakupljačkog rada hrvatskog književnika i novinara iz Budimpešte Marka Dekića. Kuharica donosi 365 recepata iz hrvatske kuhinje na hrvatskom i mađarskom jeziku te 105 ilustracija jela pripremljenih u školskim praktikumima Srednje strukovne škole Antuna Horvata iz Đakova. Ideja o zajedničkom tiskanju ove vrijedne knjige, koja nema samo gastronomsku nego i kulturološku vrijednost, nastala je u studenom 2021. u sklopu manifestacije „Hrvatska književna Panonija IV”, koja okuplja hrvatske umjetnike i prosvjetne djelatnike iz pet srednjoeuropskih zemalja. Tom prigodom predstavljene su dvije kuharice koje je objavila Srednja strukovna škola iz Đakova te izložena neka od srednjovjekovnih i adventskih jela predstavljena u kuharicama.

Ravnatelj Croatice Čaba Horvath objasnio je kako Croatica nije bila u mogućnosti sama pripremiti jela iz kuharice, pa se kao rješenje pojavila mogućnost da se s đakovačkom školom priredi kuharica prema već gotovu tekstu dvojezične hrvatsko-mađarske kuharice s receptima hrvatske nacionalne kuhinje. Dogovoreno je kako će učenici i nastavnice u sklopu praktične nastave kuharstva pokušati prirediti stotinjak recepata iz rukopisa knjige te vidjeti funkcioniraju li ti recepti i jesu li prikladni za posluživanje i objavljanje u knjizi.

Pokazalo se kako je riječ o dobro odmjerenim i točnim receptima za četiri osobe, pa je ubrzo bilo zgotovljeno i fotografirano

105 recepata toplih i hladnih predjela, umaka i juha, jela od govedine, svinjetine, peradi, jela od divljači, jela od riba i rakova, slatkih jela i deserata. Tako kuharica ima 245 stranica na kojima su slike i recepti na hrvatskom i mađarskom jeziku. Kuharica je dobila svoju punu formu jer se sada moglo slikom i tekstom zorno prikazati što to hrvatska kuhinja odnosno hrvatska gastronomija jest i to predstaviti hrvatskoj i mađarskoj publici. Sadržajno je podijeljena na sljedeća poglavlja: Hladna predjela, Topla predjela, Juhe i dodatci, Umaci, Jela od svinjetine, Jela od govedine i junetine, Jela od peradi, Jela od divljači, Jela od ribe, rakova i školjki, Kolači i deserti.

U kuhanju, pripravi jela i njihovu fotografiranju sudjelovali su: Marija Batori, Sanja Hajduković, Mihaela Andrić Tosenberger, Marija Katilović, Nevenka Kokalović, Mirjana Klepo, Dubravka Scharmitzer, Ivana Platužić, Krunoslav Biberović, Mihael Kelbas i Roberta Tomas s učenicima kuharske struke Srednje strukovne škole Antuna Horvata iz Đakova.

Ravnatelj Croatice uručio je prigodne poklone učenicima i nastavnicima koji su sudjelovali u projektu te ravnatelju Srednje strukovne škole Antuna Horvata Mirku Ćuriću, koji je zahvalio Čabi Horvathu i Croatici na dugogodišnjoj suradnji i uspješnom dugogodišnjem radu na promicanju hrvatske kulture.

Program su svojim nastupom uljepšali tamburaši Srednje strukovne škole Antuna Horvata pod vodstvom Darija Kusture. Mirko Ćurić

Dio nazočnih

Hrvatski tulum u Budimpešti

U Gradskom parku u Budimpešti održan je veliki Hrvatski tulum u povodu početka popisa stanovništva. Događaj je održan u organizaciji Hrvatske samouprave Budimpešte, Hrvatskih samouprava II., XII. i XVI. okruga te samouprava Čepela, Majdana i Tukulje. „Kako bismo sačuvali svoj jezik, svoju kulturu i identitet, naš odgovor na pitanje nacionalne i jezične pripadnosti od presudne je važnosti! Budimo ponosni Hrvati i Hrvatice i prilikom popisa!“, izjavili su organizatori.

Popis stanovništva važna je stavka koja će biti temelj za uspostavu mjesnih samouprava, naše reprezentativnosti, a time i razvoja naših raznolikih naselja u Mađarskoj, koja je poseban hrvatski narod oduvijek obogaćivao.

Na pozornici su nastupali: učenici HOŠIG-a, plesna skupina „Tamburica“, Hrvatska izvorna grupa

Program je bio sastavljen od brojnih hrvatskih sadržaja, za svakoga ponešto, od 7. do 77. godine. Bili su tu i popisivači, koji su cijeli dan bili na raspolaganju.

Predsjednik Hrvatske samouprave Budimpešte Stipan Đurić istaknuo je kako su oni kao samouprava, ali i sve hrvatske samouprave uključene u organizaciju tog događaja, na raspolaganju svima. „Mi stojimo na raspolaganju svima koji imaju neke poteškoće ili pitanja u vezi s ispunjavanjem obrasca. Lijepo nas je vidjeti ovdje u parku kako smo svi složni. To je znak da moramo tim putem poći, nastaviti i u budućnosti. Moramo biti složni, jači, i moramo se pokazati i iskazati i na izborima da smo Hrvati.“

Na pozornici su nastupali: učenici HOŠIG-a (nižih i viših razreda), plesna skupina „Tamburica“, Hrvatska izvorna grupa, tamburaški sastav „Vizin“, bila je tu i plesačnica s Vesnom Velin, a za glazbeni su se ugođaj pobrinuli orkestar „Koprive“ i sastav „Mejaši“.

Na Hrvatskom tulumu nazočili su veleposlanik Andrić sa suradnicima, glasnogovornik u Mađarskom parlamentu Jozo Solga i brojni drugi.

Tamburaški sastav „Vizin“, orkestar „Koprive“ i sastav „Mejaši“ s domaćinima

Najmlađi sa scenskim umjetnikom Stipanom Đurićem

Veleposlanik Mladen Andrić s najmlađima

„Želimo biti na svim događanjima, to je uvijek ugodno, ali i korisno. Ovaj je događaj dio aktivnosti povezanih s popisom stanovništva i nadamo se da će pridonijeti boljem odazivu Hrvata. Niz aktivnosti koje činimo i zbog kojih djelujemo usmjeren je prema Hrvatima koji čuvaju svoju kulturu, jezik, običaje, i mi to pokušavamo poduprijeti na svaki mogući način“, izjavio nam je veleposlanik Andrić. Velik broj gostiju uživao je i u hrvatskim specijalitetima, Podravkinim proizvodima i vinima iz vinarije Pinkert.

Na samom kraju predsjednik Hrvatske samouprave Budimpešte Stipan Đurić uputio je jednu poruku: „Moramo biti ovako složni kako smo sad ovdje. Ja želim svoju misiju proširiti i poslati poruku poslati cijelom svijetu: Izvolimo biti Hrvati i ne stidjeti se toga. Uključiti se smijemo, naravno, u događanja u državi u kojoj živimo. I moramo se uključiti, moramo biti jedinstven dio jedne zajednice, ali korijenje koje imamo u sebi ne smijemo nikada zaboraviti. Toliko dugujemo i svojim dragima koji su nas naučili prve riječi, hrvatske riječi.“

Neda Maretić

Crikveni dan i kiritof u Bizonji

Matija Šmatović počašćen „Nagradom za Bizonju“

U okviru bizonjskoga dvodnevna kiritofa održan je ujedno i crikveni dan u organiziranju Seoske samouprave i bizonjske fare drugoga septembarskoga vikenda. Programi u subotu nariktani su na farofu i u mjesnoj crikvi. Vjernici su pozvani na skupno razmišljanje s farnikom Markom Vlačjom i direktorom jurskoga Caritasa Attilom Lőrinczom. Crikveno meditiranje završeno je sa svetom mašom. Uvečer je bio još na programu koncert petrovskog Tamburaškoga sastava „Koprive“ i bal pod vedrim nebom. Na nediljnoj svetoj maši uručena je i „Nagrada za Bizonju“, ku je ovom prilikom mogao prikazati bivši načelnik sela Matija Šmatović. Skupa s njim veselili su se i nazočni političari: ministar poljodjelstva dr. István Nagy i dopredsjednik županijske skupštine Péter Pető. Matija Šmatović 1990. ljeta postao je prvi načelnik sjevernogradišćanskoga naselja, po slobodnom izboru, i na toj je funkciji djelovao prik četiri ciklusa – sve skupa šesnaest ljet dugo. Med njegovimi cilji svenek su stali razvijanje rodnoga sela, sačuvanje hrvatskoga identiteta i kulture, na tom mjestu kade najjače hara asimilacija. Za njegovo vrime Bizonja je doživila infrastrukturnu usavršenost, a kulturni žitak zdignuo je na takov nivo da je Bizonja služila okolnim selam za peldu. U tu dob osnovan je sastav „Bizonjski tamburaši“, koji će svoj 20. jubilej uprav svečevati ove subote, a jako je bio uspješan i jačkarni zbor „Jorgovan“. Gibao se je hrvatski žitak s hrvatskimi bali, festivali, seoskimi dani, mogli bi reći ukratko da je hrvatstvo doživilo svoju renesansu. Glasao je i angažirao se je za upeljanje dvojezičnosti u mjesnoj osnovnoj školi. Nije bio samo načelnik

Slavljenik u društvu mjesnih i državnih političarova

sela nego i predsjednik mjesne Hrvatske samouprave kot i dopredsjednik Hrvatske državne samouprave i aktivist ki se je znao i htio djelati za bizonjsku zajednicu. Njemu su ovom prilikom čestitali s mužikom i pjesmom zbor „Jorgovan“ i „Bizonjski tamburaši“.

Tiho

Završna priredba jubilarnoga ljeta u Nardi

Samouprava Narde i Hrvatska samouprava Narde pred godišće dan otrprle su jubilarno ljeto u spomen 800. ljeta prvoga pismenoga spominjanja sela. U minulom času došlo je do raznih svečevanj, a 11. septembra pri završnoj priredbi svečevalo je selo. Slavlje je započeto s hrvatskom mašom u mjesnoj crikvi pri koj je glavni celebrant bio Branko Kornfeind, farnik Čajte, Čembe i Vincjeta u susjednoj Austriji, ki medjutim nije stranjski ni u Nardi pokidob misečno jednoč glasi Božju rič i u tom naselju. Koncelebrirali su farniki Petrovoga Sela Tamás Várhelyi i Vilmoš Harangozo, a pravoda je bio pozvan i negdašnji pomoćni farnik Richárd Inzsöl, ki svoju službu od 1. augustuša vrši jur u ugarskom selu Gyöngyösfalu. Muzički je crikveni obred oblikovalo Kulturno-umjetničko društvo iz Čajte, a potom su kotrigi muzičari razveselili nardarsku publiku svojim kulturnim programom i na dvoru farofa. Vrhunac programa svakako je bio nastup Klapa Dičaki, ki su u svojem sastavu negda na početku imali i nardarske pjevače. Zato i nije čudno da su se odazvali pozivu i polipšali Nardarcem 800. jubilej s prezentacijom treće CD-ploče „Treća klapka veza Gradišće-Hrvatska“, na kojoj je snimljeno dvadeset gradišćanskih poznatih i manje poznatih jačak, kot npr.

Klapa Dičaki pri prezentaciji treće CD-ploče

„Zelena lipa j' gorila“, „Kad budu cvale djurdjice“, „Nikomu se niš nij stalo“, „Derite se, čizme moje“, a i hrvatski obljubljeni šlageri kot „Dobra večer, prijatelji“, „Sad kada došla si“, „Anđele moj“, „Aj ća, volin te“ itd. Prez sumlje su dičaki pod peljanjem Andreasa Benčića svojim jačanjem ovjekovječili lipe trenutke za sve nazočne. Za mladje još nije bio kraj dana jer ih je čekao bal sa Žganom, u kojem uz petroviske svirače imaju i nardarske pjevačice i tamburašice kot i druge svirače iz dotičnoga sela.

Tiho

Rječničko blago i pučka kultura Martinaca

Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj i Hrvatski kulturni i sportski centar „Josip Gujaš Džuretin” 7. listopada u martinačkom Domu kulture organizirali su predstavljanje knjige autora Ernesta Barića „Rječničko blago i pučka kultura Martinaca”. Na predstavljanju su sudjelovali autor Ernest Barić, ravnatelj ZZHM-a Stjepan Blažetin, Ženski pjevački zbor „Korjeni” i podravski tamburaši. Knjigu Ernesta Barića „Rječničko blago i pučka kultura Martinaca / Felsőszentmárton szókincse és népi kultúrája” izdao

je Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj 2022. godine, a knjigu je uredio dr. sc. Stjepan Blažetin. „Rječničko blago i pučka kultura Martinaca” na 344 stranice (uz rječnik na 232 stranice) donosi sljedeća poglavlja: „Uvod”, „Bevezetés”, „Zahvala”, „Köszönet”, „Kratice / Rövidítések”, „Rječnik / Szótár”, „Tekstovi na martinačkom govoru – Helyi nyelvjárási szövegek”, „Tekstovi iz knjiga Đure Frankovića: Blagdanski kalendar 1. i Blagdanski kalendar 2.”, „Povijest Martinaca”, „Glavne osobine martinačkog govora”, „Morfologija”, „Antroponimi (imena, prezimena i nadimci) Martinaca”, „Felsőszentmárton története”, „A felsőszentmártoni nyelvjárás főbb sajátosságai”, „Alaktan”, „Felsőszentmárton vezeté-, kereszt- és ragadványnevei”, „Dodatak / Függelék”, „Literatura / Szakirodalom”, „Izvadci iz recenzija – Részletek a lektori véleményekből”, „Životopis”, „Életrajz”, „Antologija fotografija – Fényképválogatás”.

Autor Ernest Barić i urednik Stjepan Blažetin

U mjesnom domu kulture okupio se velik broj zainteresiranih, među njima i uglednici iz javnog i političkog života Hrvata u Mađarskoj: generalni konzul Drago Horvat, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Guban, načelnik Martinaca Levente Varnaji, predsjednica Hrvatske samouprave Martinaca Đurđa Sigčan i drugi.

Branka Pavić Blažetin

Berbeni festival u Daranju

Hrvatska samouprava Daranja uz potporu Hrvatske samouprave Šomođske županije, Zajednice podravskih Hrvata, Kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin” i Fonda „Gábor Bethlen” 8. listopada organizirala je „Berbeni festival”. Nakon okupljanja daranjskih Hrvata i njihovih prijatelja priređen je zajednički ručak. Raspoloženje je bilo na vrhuncu, a okupljanje kolnih zaprega počelo je u ranim poslijepodnevima. Slijedilo je otvaranje festivala pa povorka zaprega kroz naselje. U kulturnom programu nastupili su László Villányi i Tibor Gyurkovics, „Kriollo”, „Vadrózsák”, „Darányi Nyugdíjas Egyesület” i Bea Bodonyi. Nije izostalo ni druženje uz glazbu i vinsku kapljicu. Berbeni festival u Daranju, kazuje nam predsjednik Hrvatske samouprave Daranja Đula Gorjanac, posjetio je i generalni konzul Drago Horvat sa suprugom te konzul savjetnik Neven Marčić.

FOTO: GENERALNI KONZULAT REPUBLIKE HRVATSKE

Mala stranica

Učenice HOŠIG-a prvakinja Zugló kupa

Dana 27. rujna ekipa djevojaka iz osnovne škole (5. – 8. raz.) sudjelovala je na nogometnim utakmicama Zugló kupa. Djevojke su skladno i vješto igrale i nakon dvije pobjede već su se pripremale za finale. Ekipu Osnovne škole „Árpád Csanádi” pobijedile su s 4 : 1, a ekipu djevojaka Osnovne škole „Városligeti” porazile su sa 7 : 0.

„Dok smo čekali protivnika, i nebo se srušilo. Mnogo vode preplavilo je sportski teren, pa je organizator na nekoliko minuta prekinuo igru. Nasreću, uskoro se razvedrilo i uslijedilo je finale. Naše suparnice bile su djevojke iz Osnovne škole 'Margit Kaffka'. Na kišom smočenom igralištu čekale su nas druge okolnosti. Ipak, ubrzo smo preuzeli vodstvo, ali nismo se mogli dugo veseliti jer smo ubrzo jedan pogodak i primili. Utakmica je do kraja bila borbena, ali nam se na kraju ipak posrećilo. U posljednjoj sekundi utakmice naša Mia Vám zabilježila je gol i time nam osigurala pobjedu”, napisao je profesor Tjelesne kulture Tamás Wenzel.

HOŠIG tako u školskoj godini 2022./2023. ima prvakinja Zugló kupa! Članice pobjedničke ekipe jesu: Vanessa Morina, Viktorija Pap, Ružica Rác Szabó, Mia Vám, Hanna Lugosi, Kyra Kristóf, Ružica Czibulya i Zoé Hegedűs-Szabó.

Maturalac

Nakon dugo vremena naš je razred imao mogućnost otići na maturalac u Rijeku. Naše putovanje počelo je s malom nesrećom. Na žalost, naša razrednica Rebeka Hajós nije mogla ići s nama, pa nas je pratila naša bivša razrednica Marica Gyöngyösné Dudás i uz nju Gábor Surányi. Autobusom smo na naš posljednji zajednički izlet krenuli 29. kolovoza. Smještaj nam je bio u Rijeci, u Učeničkom domu „Podmurvice”, gdje su nas dočekali s kolačima. Bili smo zadovoljni jer je bilo čisto i jer su nas svake večeri čekali s toplom večerom i slatkišima. Prva stanica bio je gradić Mošćenice, gdje nas je dočekala ljubazna žena koja nam je pričala o povijesti grada. Imali smo mogućnost kušati lokalna pića. Poslije toga imali smo mali izlet u Opatiju, gdje smo pogledali kip Miroslava Krležu i prošetali se po prelijepoj obali. Drugi dan bio nam je malo gust, imali smo mnogo programa. Prvo smo bili u Rovinju pa u Puli, gdje smo posjetili amfiteatar, a zatim smo brodom išli do Velikog Brijuna. Bili smo jako sretni jer smo malim vlakom obilazili najveći dio otoka, posjetili zoološki vrt, crkvu i muzej Josipa Broza Tita. Treći dan prva nam je stanica bio spomenik Aleje glagoljaša, a zatim smo razgledali najmanji grad na svijetu – Nin. Zatim smo krenuli prema Poreču. Tamo smo vidjeli Eufrazijevu baziliku i druge znamenitosti. Unatoč tomu što nismo mogli posjetiti zvjezdarnicu, imali smo super program: kupanje i sunčanje na predivnoj plaži. Nakon toga posjetili smo jamu Baredine, gdje smo se spustili 60 metara u dubinu. Četvrti dan imali smo izlet na otok Krk. Tamo smo u Jurandvoru ušli u crkvu sv. Lucije, gdje smo vidjeli repliku Bašćanske ploče. Zbog lošeg vremena na žalost smo morali otkazati naš omiljeni program, kupanje. Posljednji dan krenuli smo prema Pečuhu, a usput smo stali u Senju kod kule Nehaj. Cijelo vrijeme pratio nas je turistički vodič koji je bio jako ljubazan i imao mnogo strpljenja za nas. Unatoč gustom programu dobro smo se proveli tijekom ovog putovanja.

učenici 12. razreda

Maturanti Hrvatske gimnazije Miroslava Krležu

Proštenje u Keresturu

Keresturska župa dugi niz godina slavi svojeg zaštitnika na Dan svetoga Stjepana, na Dan državnosti Mađarske. Naime, nekad je u Keresturu (točnije, u Kollatszegu/Kalacibi) postojala opatija koja je nosila ime sv. Stjepana. U spomen na tu opatiju i zbog komunističke prisile žitelji Kerestura odlučili su da će premjestiti proslavu na Dan sv. Stjepana, 20. kolovoza. Tako su Keresturci pomalo zaboravili da im je pravo proštenje na Uznesenje Sv. Križa jer župna crkva nosi ime Uznesenje Sv. Križa. Keresturski župnik Csaba Vaslabán odlučio je da će ove godine ispraviti tu pogrešku i da će se Dan sv. Stjepana slaviti u Kalacibi, a u Keresturu će se odsada slaviti zaštitnik na blagdan Uznesenja Sv. Križa. Tako smo ponovno počeli zaštitnički blagdan slaviti 19. rujna, a ove godine okupilo se mnoštvo vjernika.

U 8 sati mještani su imali svetu misu na mađarskom jeziku koju je prema planu trebao predvoditi Gyula Szász, srebrnomisnik i bivši župnik u Keresturu, no zbog bolesti nažalost nije mogao sudjelovati. Na misi koju je na kraju slavio mjesni župnik vlč. Csaba Vaslabán bili su prisutni brojni vjernici. Bivšem župniku mještani su poklonili misnicu, a Hrvatska samouprava darovala mu je jednu sliku župne crkve. Sliku je izradila župljanka Nora Rakoš, mlada slikarica. Unatoč bolesti župnika župljani su mogli čuti njegov glas zahvaljujući modernoj tehnologiji, pa je vlč. Szász dao blagoslov okupljenom puku. Na kraju svete mise podijeljena su priznanja. Njih su dobili Márton Hervai, Péter Balla i Lajoš Pavlicz za aktivan rad unutar župne zajednice. Još jedno priznanje dodijeljeno je Győző Sziliju, mjesnom poduzetniku koji je uvijek pomagao keresturskoj župi. Od srca im čestitamo i želimo da nastave raditi na slavu Boga!

Ovogodišnji priznanici Lajoš Pavlicz, Péter Balla, Győző Szili i Márton Hervai s vlč. Csabom Vaslabánom

Poklon keresturskih vjernika vlč. Szászu, misnica koju je izradila Marija Csaba

Vlč. Csaba prima i blagoslivlja hodočasnike

Dio puka na misi u 8 sati

Nakon mađarske mise program nije prestao. Od 10:30 bila je svečana procesija od keresturskog križa do crkve. U procesiji bili su prisutni Zrinski kadeti, članovi dobrovoljnog vatrogasnog društva, najmlađi stanovnici Kerestura, vrtičari i učenici mjesne osnovne škole te njihovi roditelji. Na ulazu u crkvu hodočasnike je čekao župnik, dao im je blagoslov i za koji trenutak počela je dvojezična sveta misa koju je slavio fra Zdravko Tuba, župnik iz Molvi. Na svetoj misi bili su nazočni gosti s obiju strana Mure. Keresturska su djeca na misi pjevala i čitala, a mladi tamburaši iz Kaniže svojim su sviranjem obogatili svetu misu. Fra Tuba u svojoj je propovijedi pričao o važnosti križa. Križ nas na neki način povezuje. Tako je ove godine proslavljen ovaj veliki blagdan, a nadamo se da ćemo i nagodinu imati mogućnosti slaviti.

Martin Benceš, bogoslov samboteljski

Trgadbena povorka u Koljnofu

Ovako je izgledala tradicionalna trgadbena povorka u Koljnofu u subotu 10. septembra s fotoaparatom Monike Taschner-Egrešić, peljačice Kulturnoga doma.

Bogat i raznovrstan program Hrvatske samouprave Staroga Budima – Bekašmeđera

Hrvatska samouprava Staroga Budima – Bekašmeđera i ove godine u duhu njegovanja hrvatske kulture, književnosti i povijesti organizira raznovrstan program.

Već 5. studenog, u subotu, od 15 do 17 sati održat će se prva memorijalna šetnja u Starome Budimu. Tijekom šetnje bit će posjećene spomen-ploče Hrvata koje se nalaze u središtu Staroga Budima te će biti položen vijenac.

Sudionici memorijalne šetnje obići će spomen-ploče koje su posvećene sljedećim osobama:

- o István Bán – umjetnik tekstila (Šokac); Bécsi út. 95
- o Zoltán Latinovits – glumac (Bunjevac); Fő tér 2
- o Gregor Merkovics – sudac Staroga Budima (Rac); Fő tér 3
- o László Sinkó – glumac (Gradišćanac); Zápor u. 14/b
- o Imre Sinkovits – glumac (Gradišćanac); Zápor u. 14/b.

Na memorijalnoj šetnji sudjelovat će i članovi hrvatskih samouprava Andzabega i Senandrije.

U četvrtak 24. studenog u poslijepodnevnom ili večernjim satima održat će se predstava o životu i djelatnosti skladateljice Dore Pejačević, koja je rođena u Budimpešti, i to u izvedbi plesne skupine HOŠIG-a i umjetnika Muzičke akademije uz gosta iznenađenja.

U ponedjeljak 12. prosinca od 17 do 19 sati planirano je predavanje „Elementi hrvatskoga identiteta u zapadnoj Mađarskoj od 18. do 20. stoljeća (vjera i povijesna samosvijest)“, koje će održati povjesničar Imre Ress. *Neda Maretić*

GARA – U organizaciji Hrvatske samouprave 29. listopada 2022. godine održat će se svečano otvorenje i blagoslov garskog bunjevačkog spomen-groblja. Program svečanosti početak će u 15 sati u mjesnom groblju blagoslovom spomen-groblja. Slijedi misno slavlje na hrvatskom jeziku koje će u garskoj župnoj crkvi služiti somborski dekan župnik Josip Štefković, a s njime suslužiti garski župnik Tibor Szűcs. Misu će uljepšati domaći tamburaški orkestar „Bačka“. Nakon mise u mjesnom Kulturnom domu priredit će se kulturni program na kojem će nastupiti Hrvatski KUD „Birjan“, omladinski KUD „Gara“, polaznici tamburaške i harmonikaške škole Osnovne umjetničke škole „Danubia“ i orkestar „Bačka“. Uspostavljanje spomen-groblja ostvareno je uz potporu Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Fonda za upravljanje „Gábor Bethlen“ odnosno Ureda predsjednika mađarske Vlade i Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije. Ostvarenju spomen-groblja pridonijeli su brojni mještani društvenim radom.

BIRJAN – U Birjanu se tradicionalno početkom listopada održava priredba „Oktoberfest“. Na priredbi se predstavljaju i manjinske samouprave u naselju, njemačka i hrvatska. U kulturnom programu sudjelovala je Hrvatska plesna skupina Birjana.

Javni poziv

Objavljen je 2. Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2022. godinu. U cilju promicanja veza i jačanja suradnje Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske, očuvanja i jačanja nacionalnog identiteta, zaštite prava i interesa hrvatskih zajednica, očuvanja hrvatskog jezika, kulturnog stvaralaštva i baštine te poticanja hrvatskog kulturnog zajedništva, kao i pomoć ugroženim pojedincima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske i ugroženim pojedincima – povratnicima/useljenicima iz hrvatskog iseljeničtva/dijaspor, Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavio je 2. Javni poziv za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2022. godinu. *(Izvor: hrvatiizvanrh.gov.hr/vijesti)*

BAJA – KUD „Bunjevačka zlatna grana“ 22. listopada ove godine obilježiti će 50. godišnjicu osnutka i rada. Svečanost i prigodni program održat će se u Turističkom centru na Petőfijevu otoku u Baji s početkom u 18 sati. Priredba će se ostvariti uz potporu Fonda „Gábor Bethlen“, Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije, Bajskog turističkog neprofitnog z.d.d., Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske samouprave grada Baje. Program završava zajedničkim plesom sadašnjih i bivših članova KUD-a „Bunjevačka zlatna grana“.

PEČUH / OSIJEK – Zamjenica osječkog gradonačelnika Jasenka Crnković na poziv Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu nazočila je 6. listopada svečanosti obilježavanja Dana Hrvatskog sabora uz koncert klape „Balatura“ iz Opuzena u Hrvatskom kazalištu Pečuh. Tom prilikom susrela se s gradonačelnikom Pečuha Attilom Péterffyjem. Održala je i radni sastanak s generalnim konzulom Republike Hrvatske u Pečuhu Dragom Horvatom i suradnicima, a nakon toga s ravnateljicom Hrvatskog školskog centra Miroslava Krležu u Pečuhu Janjom Živković Mandić. Bilo je riječi o mogućnosti nastavka dugogodišnje suradnje s naglaskom na organizaciju zajedničkih programa u povodu obilježavanja 50 godina prijateljstva dvaju gradova i boljeg povezivanja osječkog sveučilišta s Hrvatskim školskim centrom u Pečuhu.

FOTO: GENERALNI KONZULAT RH